

Denkbeeld

01 • VAKBLAD OVER DEMENTIE

JAARGANG 30 FEBRUARI 2018

Stress bij verzorgenden

De invloed van onbegrepen gedrag

Pagina 24

'DIE MET DE GELE DOPPEN'

DEMENTIEVRIENDELIJK WINKELN IN LOPIK

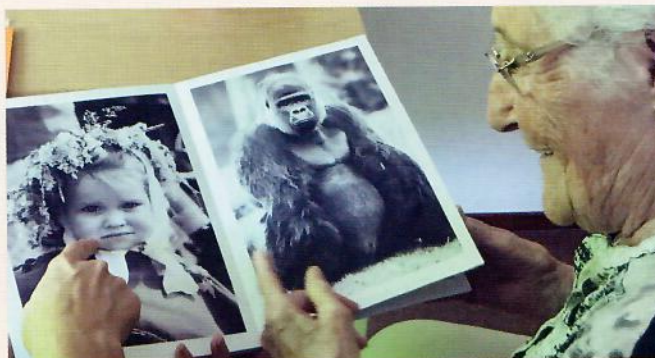
Pagina 08

HETZELFDE, MAAR DAN ANDERS

OP ZOEK NAAR CULTUUR-SENSITIEVE ZORG

Pagina 20

De kracht van beelden

Een foto-interventie voor ouderen met dementie

Met fotobeelden positieve effecten oproepen bij mensen met dementie. Dat wil beeldend kunstenaar Laurence Aëgerter met haar project *Photographic Treatment* ©. Met succes: de eerste onderzoeksresultaten laten een positieve invloed zien op de stemming van mensen met matig ernstige tot ernstige dementie.

Photographic Treatment © bestaat uit vijf fotoboeken die elk dertig tweeluiken van zwart-witfoto's bevatten. Kijken hier naar activeert de hersenen doordat de beelden de kijker telkens verbanden laten zien. Dit triggert niet alleen bepaalde cognitieve functies, maar zorgt er ook voor dat de kijker creatief gaat associëren en dat diens vermogen tot fantaseren tot leven komt. Naast deze vijf boeken ontwikkelde Laurence Aëgerter zogenoemde 'Fotoblokken' om mensen met dementie tot een fotoactiviteit uit te nodigen en heeft zij speciale foto's gemaakt die een geur afgeven. Aëgerter gaat ervan uit dat stimulering van de geurzin in combinatie met kijken een diepere waarneming teweegbrengt die als extra 'gymnastiek' voor de hersenen werkt. De geurfoto's zijn op aluminium geprint en voorzien van een geurlak met onder andere lavendel, sinaasappel, zeep, komijn, eucalyptus of kamperfoelie. Bij aanraking van de foto's komt de geur vrij

en door de speciale printwijze raken zij ondanks de aanrakingen niet snel beschadigd.

Uit vooronderzoek bleek dat het bekijken van de tweeluiken een positieve invloed heeft op de stemming van mensen met matig ernstige tot ernstige Alzheimer. Dat was voor Aëgerter reden om *Photographic Treatment* © verder als behandelingsmethode te ontwikkelen. Zij werkte daarvoor samen met het VUmc, zorgpartners Zorgbalans en Amstelring en hoogleraar Rose-Marie Droës. Zo is een foto-interventie ontstaan die zowel individueel als in groepsverband kan worden aangeboden.

ASSOCIATIEVERMOGEN

Bij de groepsactiviteit met Fotoblokken toont de begeleider eerst een aantal voorbeelden van bijzondere beeldcombinaties uit een van de boeken. Dit moedigt de deelnemers aan om eigen combinaties te bedenken. Begeleiders ondersteunen het creatieve proces van de deelnemers individueel en naderhand vindt een groepsgesprek over de resultaten plaats. De interventie duurt een halfuur tot een uur (afhankelijk van de energie van de deelnemers) en is geschikt voor personen met beginnende en matige vormen van dementie, bijvoorbeeld bij dagbesteding of groepsverzorging. Een belangrijk verschil met veel andere fotoactiviteiten is dat het in dit geval niet op de eerste

plaats om herinneringen ophalen gaat, maar om het stimuleren van fantasie en associatievermogen.

De individuele activiteit duurt ongeveer dertig minuten en is geschikt voor personen met beginnende tot gevorderde dementie. Er is keuze uit drie mogelijkheden. Ten eerste kan de begeleider een van de drie zogenoemde 'pretpakketten' tonen. Dit zijn series van twintig foto's die schoonheid, rust, empathie, lichtvoetigheid of gezelligheid uitstralen en daarmee reflexmatig een gevoel van welzijn bij de toeschouwer teweegbrengen. De begeleider gaat een gesprek aan over de foto's of laat de deelnemer daarop reageren.

Bij de tweede mogelijkheid toont de begeleider een serie van twintig foto's over een bepaald thema (uit een totaal van 65). Het liefst uiteraard een pakket waarvan bekend is dat het aansluit bij de persoonlijke voorkeur van de persoon met dementie. Begeleider en oudere bekijken vervolgens de foto's en creëren samen een verhaal. De derde mogelijkheid is om aan de hand van een van de vijf boeken van *Photographic Treatment* © een gesprek aan te gaan. De fotocombinaties in het boek kunnen dan tevens dienen als opstap naar de groepsinterventie met de Fotoblokken. ♦

TEKST THEO ROYERS

BEELD LAURENCE AËGERTER; MEER INFORMATIE:
WWW.PHOTOGRAPHICTREATMENT.COM.